

Sygn. akt III USK 19/22

## POSTANOWIENIE

Dnia 14 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kuryło

w sprawie z odwołania M. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Lublinie

o wysokość należności z tytułu zaległych składek,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 14 grudnia 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie

z dnia 25 sierpnia 2021 r., sygn. akt III AUa 512/21,

**1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**

**2. zasądza od odwołującego się M. G. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Lublinie kwotę 1.800 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

### UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Lublinie wyrokiem z dnia 25 sierpnia 2021 r. oddalił apelację ubezpieczonego M. G. od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 13 kwietnia 2021 r., oddalającego wniesione przez niego odwołania od dwóch decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Lublinie: z dnia 29 maja 2019 r., stwierdzającej, że na koncie M. G. figuruje zadłużenie w łącznej kwocie 49.708,51 zł z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne za okres od lutego 2014 r. do maja 2017 r. oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie deklaracji za

okres od maja 2014 r. do lutego 2019 r. oraz z dnia 13 listopada 2019 r., określającej wysokość zadłużenia M. G. z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od marca do sierpnia 2019 r. w kwocie 2.053,92 zł i należnych odsetek w kwocie 58 zł.

W wywiedzionej od powyższego wyroku skardze kasacyjnej ubezpieczony, zaskarżając wyrok Sądu Apelacyjnego w całości, podniósł zarzut naruszenia przepisu postępowania - art. 365 § 1 k.p.c., przez uznanie, że ustalenia Sądu Okręgowego w Lublinie dokonane w sprawie sygn. akt VIII U 874/18 odnośnie kwestii podlegania przez M. G., jako osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą, obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od 14 października 2012 r. do 30 września 2017 r., wiążą Sąd w sprawie niniejszej w sytuacji, gdy nastąpiła zmiana okoliczności w zakresie uzyskania przez M. G. uprawnień emerytalnych oraz w sytuacji przedawnienia dochodzenia należności przez ZUS.

Skarżący podniósł również zarzut naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest art. 24 ust. 5-6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, przez ich nieprawidłową wykładnię przejawiającą się w uznaniu przez Sąd drugiej instancji, że określone w zaskarżonej decyzji składki na ubezpieczenia społeczne w zakresie deklaracji 01-39 za okres od lutego 2014 r. do maja 2017 r. oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie deklaracji 01-39 za okres od maja 2014 r. do lutego 2019 r. nie uległy przedawnianiu.

Wskazując na powyższe zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i uwzględnienie apelacji wnioskodawcy oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na występujące w przedmiotowej sprawie istotne zagadnienia prawne, a mianowicie:

a) czy Sąd ustalając w postępowaniu cywilnym jest związany innym prawomocnym wyrokiem Sądu w przypadku, gdy w sprawie nastąpiła zmiana okoliczności będących podstawą wydania wcześniejszego wyroku?

b) sposobu obliczania terminu przedawnienia dochodzenia roszczeń z tytułu składek ubezpieczeniowych w sytuacji, gdy nie zachodzą przesłanki do przerwania biegu terminu przedawnienia?

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie od skarżącego na rzecz ZUS Oddziału w Lublinie kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Na wstępie warto podkreślić, że Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, a to z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Zgodnie z takim modelem skargi kasacyjnej jej rozpoznanie następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. W konsekwencji tego, w art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. wśród istotnych wymagań skargi kasacyjnej ustawodawca wymienił obowiązek złożenia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wymóg ten wiąże się z tzw. przedsądem, polegającym między innymi na możliwości odmowy przez Sąd Najwyższy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c.), a jego spełnienie powinno przybrać postać wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wykaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadnieniu, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek. Ustawodawca, konstruując wymagania skargi kasacyjnej, wyodrębnił w oddzielnych przepisach art. 398<sup>4</sup> k.p.c. obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (§ 1) i obowiązek przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienia (§ 2). Chodzi zatem o dwa odrębne, kreatywne elementy skargi kasacyjnej, które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego na różnych etapach postępowania kasacyjnego. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do

rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, bo choć dla obu tych przesłanek argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać. Skarga kasacyjna jest wszak szczególnym środkiem zaskarżenia, realizującym przede wszystkim interes publiczny, polegający na usuwaniu rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych oraz na wspomaganiu rozwoju prawa, zatem uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno koncentrować się na wykazaniu, iż takie okoliczności w sprawie zachodzą (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, LEX nr 449007; z dnia 10 marca 2008 r., III UK 4/08, LEX nr 459291; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 404134 i z dnia 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08, LEX nr 406392).

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy, który nie został do tej pory bezpośrednio rozwiązany w orzecznictwie Sądu Najwyższego i dla rozwikłania, którego dotychczasowe orzecznictwo jest niewystarczające. W przypadku powołania jako podstawy wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania istnienia w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, skarżący ma obowiązek nie tylko sformułować samo zagadnienie, ale także - w uzasadnieniu wniosku - przedstawić odpowiednią juretryczną argumentację wskazującą na dopuszczalność i celowość rozwiązania problemu prawnego w sposób preferowany przez skarżącego, a odmienny od sposobu

rozstrzygnięcia tego problemu przy wykorzystaniu zapatrywań wyrażonych przez sąd drugiej instancji. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. Samo zaś zagadnienie prawne, w formie pytania sformułowanego w taki sposób, by możliwe było rozstrzygnięcie stawianych przez skarżącego wątpliwości, musi w swej treści zawierać odwołanie do przepisu lub przepisów prawa, na tle których takie zagadnienie powstaje. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne”. Nie można zasadnie twierdzić, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy we wcześniejszym orzecznictwie wyraził swój pogląd w podnoszonej kwestii, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające jego zmianę (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 sierpnia 2014 r., I UK 64/14, niepublikowane). Istotne jest przy tym, aby problem prawny, ujęty w skardze kasacyjnej, dotyczył kwestii decydującej o rozstrzygnięciu sprawy. Nie może być bowiem dla niej prawnie obojętny. Innymi słowy, w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne tylko wtedy, kiedy wynik sprawy uzależniony jest od interpretacji przepisów przedstawionych we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 września 2005 r., I PK 98/05, OSNP 2006 nr 15-16, poz. 243 i z dnia 29 czerwca 2001 r., I PKN 33/01, OSNP 2003 nr 9, poz. 228).

Skarżący nie wykazał istnienia powołanej przesłanki przedsądu. Podnoszone we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania problemy nie stanowią prawidłowo sformułowanych zagadnień prawnych. Autor skargi kasacyjnej nie wskazał nawet przepisów prawa, na podstawie których skonstruował owe zagadnienia, nie nawiązał do treści tych przepisów i nie wyjaśnił, w czym tkwi trudność w dekodowaniu zawartych w nich norm prawnych, do jakich rozbieżnych konkluzji może prowadzić wykładnia tych przepisów, ani jakie jest stanowisko skarżącego w tej kwestii. Nie przedstawił zatem argumentacji jurydycznej, za pomocą której wykazałby, że w sprawie istnieje zagadnienie prawne cechujące się walorem „istotności”, wymaganym w przypadku zagadnień, które przemawiają za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania. Wobec braku stosownej motywacji

dla wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, argumentów za istnieniem tejże przesłanki przedsądu należałoby zatem poszukiwać w innych elementach konstrukcyjnych skargi, to jest w jej podstawach i ich uzasadnieniu, co nie jest rolą Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania kasacyjnego.

Skarżący nie zdołał zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji postanowienia.

O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto - uwzględnivszy uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2019 r., III UZP 9/19, (OSNP 2020 nr 10, poz. 109) - na podstawie art. 398<sup>21</sup> w związku z art. 108 § 1 k.p.c. i art. 98 § 1 k.p.c. oraz § 20 w związku z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 265).